Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1243 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 (Ն. Տ.) 7 ՄԱՐՏ 1888 — 24 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԻՐ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده‌سی
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԳԱԴԱՓԱՐԱԿՈՒՄ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՈՎԱՍԱՓՈՒԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ	Հայոց Տարեկան	դահեկան արծաթ	160
»	» Վեցամսեայ	» »	80
»	» Եռամսեայ	» »	40
Դաւառաց	» եւ տեղւոյն		
Թղթատարով	Տարեկան	» »	240
Դաւառաց	Հայոց եւ տեղւոյն		
Թղթատարով	Վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	56
»	» Վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
խմբագրութեանս գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուի.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1888

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՃԱԿ ՀԱՃՆՈՑ

Լրագրոյս փետր. 19 թուով հրատարակեցինք Հաճնոյ Հայոց Խառն ժողովոյն մէկ ազեկէզ նամակն, և տեղւոյն Միւֆթիին և Լուսաւորչական, Բողոքական և Հռոմէադաւան հասարակութեանց պետերուն կողմէ առ Վեհ. Սուլթանն ուղղեալ հեռագրոյ մը պատճէնն.

Այս գրութիւնք ստիպողաբար ուշադրութիւն կը հրաւիրեն Հաճնոյ մէջ տիրող ընդհանուր թշուառութեան վրայ.

Հաճնոյ քաղաքը կառուցեալ է լեռնային անբարեբեր երկրի մը վրայ, Բնակիչք են Հայք, 4,500 տուն, իսկ Մահմետականք զգուշացած են բնակութիւն հաստատել այնպիսի անհրապոյր տեղ մը. զի Հաճնոյ քաղաքին մէջ հազիւ 15—20 տուն Թուրքեր կը գտնուին. կան նաեւ Հռոմէադաւաններ, որք յառաջ 10 տունէ աւելի չէին, բայց ազգայնոց մէջ տիրող թշուառութեան արտադրած կրօնափոխական շարժման բերմամբ այսօր 200 տունէ աւելի Հռոմէականք կը հաշուին ի Հաճըն, հանդերձ իբր 120 տուն Բողոքականներով.

Ոչ Հաճնոյ քաղաքն ո՛չ ալ շրջակայ դաշտն ապրուստի բաւական միջոց չեն տար քաղաքին բնակչաց, որոց երկու երրորդ մասն տարի 8—9 ամիս կը պանդխտին Հաճնէն երեք-չորս աւուր ճամբայ հեռի Ատանայի մօտ Զուգուր-Օվա կոչուած բարեբեր և գիւղաշատ վայրն, ուր հողագործութեամբ և արհեստով կը պարապին. Այս միջոցիս իրենց չահած գումարով տարւոյն մնացեալ երեք-չորս ամիսները կ'անցուցնեն իրենց ընտանեաց մօտ ի Հաճըն. Հետեւապէս, Հաճնեցւոց բարեկեցութիւնը կախեալ է Զուգուր-Օվայի բարեբերութենէն. Բայց այս տարի Ատանայի շրջակայք և Զուգուր-Օվա երաշտութենէ ցամքեցան և տառապեցան. Հաճնեցիք չկրցան իրենց սովորական ապրուստը գտնել. Անցեալ տարի ո՛չ դրամ կրցին չահել, ո՛չ ալ պաչար կրցան ամբարել. Այս է գլխաւոր պատճառն անհնարին թշուառութեան որ այսօր կը տիրէ կիլիկեան այս լեռնային աւանիս մէջ.

Քանի մը տարի յառաջ երբ Հաճըն հրկիզեցաւ, վերաշինութեան առթիւ տեղացիք խնդրեցին որ իրենց տրուի Պօլատու դաշտն, որ յոյժ բարեբեր հող մ'է ընդ մէջ Հաճնոյ և Զէյթունի. Բայց հոն Զէյրէքս գաղթականներ հաստատել ձեռնարկուած էր, և Հաճնեցւոց խնդիրքը չընդունուեցաւ.

Հաճնոյ մէջ տիրող թշուառութեան նկատմամբ թէ՛ պաշտօնական և թէ մասնաւոր տեղեկութիւնք շատ տխուր են. Ժողովրդեան մեծ մասը մուրացկանութեան վիճակին իջած է. Բայց մուրացողներուն սովորաբար ողորմութիւն բաշխողներն եւս այսօր կարօտ են նպաստի. Ցուսահատութիւնը տիրած է, ինչպէս կ'երեւի երբ շատ մը խեղճեր բողոքականութիւն կընդունին՝ Բողոքական կառուցած մէկ մեծ չէնքին մէջ աշխատելով քանի մը փարա շահելու համար, և երբ ուրիշ ո՛չ նուազ խղճալի ազգայինք հռոմէականութիւն կ'ընդունին, կառավարական տրոյ թելեւեցման յուսով, ինչպէս կը խոստանայ հռոմէական կղերը.

Հաճնոյ Խառն ժողովը կը գրէ թէ տեղւոյն Առաջնորդ Գաղանճեան Եպ. հանձնէս Եպիսկոպոս ժողովրդեան խեղճ վիճակին վրայ ուշադրութիւն հրաւիրելու և կառավարական գթութիւն հայցելու համար մինչեւ նահանգին կեդրոնն՝ Ատանա՝ գացած է, բայց «տակաւին յայտնի չէ Ն. Գերազանցութեան այս ձեռնարկին արդիւնքը». Մեր տեղեկութեանց նայելով, Հաճնոյ Առաջնորդը ձեռնունայն ետ դարձեր է.

Հաճնէն մեզ ուղղեալ նամակ մը կ'ըսէ.

«Զմրուն և ձեռն սաստկութեան պատճառաւ ո՛չ ոք կարող է քաղաքէն դուրս ելնել. բնաւ գործ չկայ. խանութները գոցուած. Ցաւոց մեծ մասը մինչեւ ցարդ ինչ որ ունէր կերած ըլլալով, այժմ խումբ խումբ իրենց քիչ վեր կարողութեան տէր անձանց տուները կը պտտին և զանոնք եւս իրենց վիճակից կ'ընեն. Ծնողք համբերութեամբ քիչով կը գոհանան. իսկ փոքրիկ մանկունք ընդ միշտ հա՛ց հա՛ց կաղաչեն. Ծնողք չգիտնալով նոցա պատասխանի հիւրերուն՝ ի միասին առած փղոց կը նետուին հա՛ց հա՛ց ասելու. Միացեալ և Ազգանուէր Հայասէրաց Ընկերութեանց վարժարանց երկու սեռէ աշակերտք՝ մեծաւ մասամբ գպրոցը ձգած՝ բոկոտն դուռէ դուռ կը պտտին ուտելիք ճարելու. Թէեւ ց-երդ անօթութենէ մեռնող չկայ, բայց շատ հիւանդութիւնք կան. Կայսեր երիտասարդք սրբ. ամեն տարի ինն ամիս ի Զուգուր Օվա աշխատելով ուրախ զուարթ կը վերադառնային, այժմ անգործ եւ անսու�ղ՝ նիհարցած և տկարացած են, անգոյն և անկենդան . . . .»

Այս պարագայից մէջ, Հաճնոյ երեւելիք կոչում կ'ընեն թէ՛ կայսերական գթութեան և թէ անհատական ողորմութեան. Հեռագիր մ'ուղղած են առ Կայս. Պալատն, որով կ'ըսեն թէ Հաճնոյ ապառաժուտ գաւառակին 25,000 աղքատ բնակիչը թշուառութեան յետին տառապանաց մատնուած են անցեալ տարւոյ երաշտութեան պատճառաւ. «Ժողովրդեան կէսն աւելին անօթի է, և կը վախցուի թէ յառաջիկային սովամահ լինի». Ժողովուրդ մը որ այսօր ուտելու հաց չունի, յայտնի է թէ վաղուան համար ալ վարուցանի պաչար չունենար. Եթէ բաւական նպաստ մը չղրկուի ընդ փոյթ, ներկայ թշուառութեան վրայ ապագայ յուռեցոյն թշուառութիւն մ'եւս կընայ բարդուիլ. Եթէ այս ցաւալի հանգամանքներ պատշաճ ձեւով ներկայացուին նոյն ինքն բարեգութ Ինքնակալին, տարակոյս չունինք որ Իւր ամէն կարգի արկածեալ հպատակաց թշուառութեան գթացող այնպիսի բարեգութ Վեհապետ մը չի զլանար ողորմիլ նաև Իւր Հաճընցի խեղճ հպատակներուն. Ն. Կ. Վեհափառութեան հրամանաւարդէն մեծաքանակ նպաստներ ղրկուած են յԱտանա, և եթէ տեղային իշխանութիւնք կը զլանան բաժին մը հանել Հաճնեցւոց, սորա պէտք չէ յուսահատին, և վստահութեամբ պէտք է նոր դիմումներ ընեն յաղթերակն իսկ ողորմութեան և գթութեան.

Հաճնոյ Հայոց այս խղճալի կացութեան մէջ, գիտե՞նք թէ ինչով կը զբաղի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը. Թերեւս յուսացուի թէ Ն. Ամենապատուութիւն ձեռքէն եկածը կ'ընէ Հաճնեցւոց տառապանքը մեղմացնելու համար. Բնա՛ւ երբեք. Ուրիշ աւելի ստիպողական գործեր ունի Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս. Հաճնոյ Պետրոս Եպիսկոպոս վերջերս վախճանելով, թանկագին մատնի մը և ուրիշ արժէքաւոր գոյքեր թողած էր, զորս գրաւեր է Հաճնոյ ազգային Վարչութիւնն, ի պէտս տեղւոյն աղքատ եկեղեցւոյն և վարժարանաց. Կաթողիկոսն անձամբ Հաճըն գացեր է ձեռք անցուցնելու այս եպիսկոպոսական հարստութիւն. Հաճնոյ երեւելիները դէմ դրեր են. Կաթողիկոսը դատ բացեր է, բայց դատը կորուսեր է. Կաթողիկոսն ուրեմն քէն պահեր է Հաճնոյ երեւելիներուն, և այժմ բնաւ ո՛ւրեք չանք չըներ ժողովրդեան թշուառութեան օգնելու, կամ գէթ կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրելու. Եթէ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս տրամադիր լինէր աշխատիլ յօգուտ իւր թեմականաց, գործունէութեան ասպարէզ եւ գործողութեան միջոցներ չէին պակսեր. Անչափ պատեհ առիթներ կը ներկայանան՝ իւր թեմականաց և Ազգին երախտապարտութեան արժանանալու. Բայց թէեւ օր մը Պատրիարքարանին իրաւասութիւնը կը ճանչէ և ուրիշ օր մը անկախութեան թեկն կ'ածէ, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսն իրօք բնաւ հոգ ըրած չունի իւր թեմականաց կարեւորագոյն գործերուն համար, եւ թէ՛ Ազգին թէ եկեղեցւոյն առկիւ ծանր պատասխանատուութեանց ներքեւ կը մնայ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ Պ. ՎԻԼՍՈՆԻ

ԴԱՏԱՎՃԻՌ

Պ. Վիլսոնի դէմ Փարիզի պատժական դատարանի 10 րդ սենեկին կողմէ արտասանեալ դատավճիռն զՊ. Վիլսոն յանցապարտ կը դատէ Քրէսբէն տը լա ժանիէռի գործին մէջ. կ'ըսէ թէ այն հնարքներ որովք Պ. Քրէսբէն համոզուեցաւ դրամ վճարել՝ խարդախական հանգամանք ունին և խարդախութիւնը պատժող 405 րդ յօդուածին տրամադրութեանց ներքեւ կիյնան. Պ. Վիլսոն Պ. Քրէսբէնի խոստացած էր Պատուոյ Լեգէոնի խաչը, բան մը զոր տալ իւր կարողութենէ վերէր, և հետեւապէս Պ. Վիլսոն խարդախութիւն գործած է.

Դատարանը Պ. Պէլլոքի գործին մէջ յանցապարտ չի վճռեր զՊ. Վիլսոն, նկատելով թէ Պ. Պէլլոքէ դրամ բաշելու համար եղած հնարքներուն խարդախական հանգամանքն ըստ բաւականին չէ ապացուցուած.

Իսկ Պ. Լէկրանի գործին մէջ դատարանն ապացուցեալ կը նկատէ թէ Պ. Լէկրան պատուանշան ուռացած է Պ. Վիլսոնի միջոցաւ, որ «այս առիթիւ կարեւոր գումարներ ընդունած է». Դատարանը, թէեւ կը պախարակէ «զայս անբարոյական գործ», բայց կը յայտարարէ թէ օրինապէս յանցանք մը չի կացուցաներ.

Դատավճռոյն ընթերցումն իբր մէկ ժամ տեւեց. Պ. Վիլսոն և իւր բարտուղար և մեղսակից Պ. Ռիպօտօ նոյն օր չերեւցան դատարանին մէջ. Պ. Վիլսոն օր յառաջ ըսած էր լրագրներու թէ պիտի դատապարտուի. որովհետեւ կը կարծէր թէ դատաւորը չպիտի կրնային դէմ դնել հանրային աղմուկին.

* * *

Դատավճռոյն եզրակացութիւնն հետեւեալն է.

«Նկատելով թէ ներկայ դատին մէջ ամբաստանուած այլ և այլ անձանց կացութեան մէջ կարեւոր տարբերութիւն մը կայ.

«Թէ Տիւպրէօյլ և Էպէռ ստորագրաս գործակալներ եղած են. թէ չատ փոքր համեմատութեամբ պիտի կընային օգտիլ այս գործէն. Թէ Էպէռ Ռիպօտոյի ծառան էր, անոր ազդեցութեան ենթակայ, և թէ յառաջագոյն դատապարտութիւն չէր կրած. և թէ հետեւապէս երկուքն ալ արժանի են դատարանին ներողամտութեան,

«Նկատելով թէ Ռիպօտօ, բան զՏիւպրէօյլ և զէպէռ աւելի յանցաւոր գտնուելով հանդերձ, յոյժ գժուար դիրքի մը մէջ էր հանդէպ Պ. Վիլսոնի, որուն կը պարտէր իւր դիրքը, և ցայս վայր լաւ ընթացքի մէջ գտնուած էր.

«Նկատելով թէ նոյն բաներ չեն կընար ըսուիլ Վիլսոնի համար, որուն ընթացքն անարդարանալի է, իւր մեծ հարստութեան, և իւր քաղաքական ու ընտանեկան բարձր կացութեան պատճառաւ.

«Նկատելով թէ Վիլսոն իւր գործառնութեամբք ո՛չ միայն վտանգած է իւր պատիւ և իւր անձնական արժանապատուութիւն, այլ Պետութեան գլխուն մօտ ունեցած դիրքովը վիրաւորած է հանրային խեղճն ու բարոյականն, և մինչեւ իսկ քիչ մնացած է որ վտանգէր նաեւ ազգային արժանապատուութիւնն. և հետեւապէս դատարանս կը պարտի օրէնքն ի կիր առնուլ Վիլսոնի մասին՝ առանց մեղմացուցիչ պարագաներ ընդունելու.

«Այս նկատումներով, դատարանս նախ անպարտ կը վճռէ զՊէլլոք եւ զԼէկրան. և հետեւապէս, Պէլլոքի գործին մէջ անպարտ կը վճռէ զՏիւպրէօյլ, զՌիպօտօ և զՎիլսոն, և նմանապէս Լէկրանի գործին մէջ անպարտ կը վճռէ զՏիկին Ռագդածիի և զՎիլսոն.

«Եւ, Քրէսբէն տը լա ժանիէռի գործին մէջ, կը վճռէ թէ Տիւպրէօյլ, Ռիպօտօ և Էպէռ յանցապարտ են այնու զի երեք տարիէ հետէ ի Փարիզ խարդախական հնարքներով դրամ բաշած են Քրէսբէն տը լա ժանիէռէ, երեւակայական վարկի մը կամ անհիմն ձեռնարկներու գոյութեան հաւատացնելով զնա, մտացածին դէպքի մը յոյսը ներշնչելով անոր, և այսպէս ուրիշին ըստ տակն իւրացուցած են վարպապ.

«Կը վճռէ նաեւ թէ Վիլսոն յանցապարտ է՝ երեք տարիէ հետէ ի Փարիզ մեղսակից լինելուն համար Տիւպրէօյլի, Ռիպօտոյի և Էպէռի գործած խարդախութեան ի վնաս Քրէսբէն տը լա ժանիէռի, այնու զի (Ա.) խոստումներ և նուէրներ տուած է, կամ հրահանգներ՝ այս խարդախութիւնը գործելու, և (Բ.) գիտութեամբ սրոգած է յիշեալ Քրէսբէն տը լա ժանիէռէ առնուած գումարներուն մէկ մասը կամ ամբողջն.

«Ուստի, պատժական օրէնքին 405, 59, 60, 62 և 463 յօդուածներուն համեմատ,

Կը դատապարտէ

Զ՝Տիւպրէօյլ՝ չորս ամսոյ բանտարկութեան.

Զ՝Ռիպօտօ՝ ութ ամսոյ բանտարկութեան.

Զ՝Էպէռ՝ մէկ ամսոյ բանտարկութեան.

Զ՝Վիլսոն՝ երկու տարւոյ բանտարկութեան և 3,000 ֆր. տուգանքի.

«Կը յայտարարէ նաեւ թէ ի լրանալ պատժոյ պայմանաժամուն՝ Վիլսոն հինգ տարի պիտի զրկուի պատժական օրէնքին 42 րդ յօդուածին յիշած քաղաքական և քաղաքացիական իրաւունքներէն.

«Զորս դատապարտեալներն ալ պարտին համերաշխաբար վճարել դատարանի ծախքն, և ի հակառակ դէպք՝ առ այս սահմանեալ բանտարկութեան ընդարձակ չափը կրել.»

(Պատժական օրէնքին 405 րդ յօդուածին սահմանած ծանրագոյն պատիժն է հինգամեայ բանտարկութիւն. Ուրեմն, Պ. Վիլսոն տեսակին մէջ ծանրագոյն պատժոյն դատապարտուած է.)

Լեմպերկի բոյոնացի տիկնայք ուղերձ մը զրկեցին առ Մարկարիտա Թագուհին Իտալիոյ, ջերմ շնորհակալութիւն յայտնելով ան համակրանաց համար զոր այս ազնուասիրտ Թագուհի ցոյց տուած է Բոյոնիոյ՝ Ֆալբոնիէրիի-Հոլենսքա Իշխանուհին ուղերձը պիտի մատուցանէ Թագուհւոյն.

—Գերմանիոյ Կայսերական գերդաստանին մէջ սուգն անպակաս լինել կը թուի. Իւր Թոռը կորուսանելէ յետոյ, Վիլհէլմ Կայսրն, որ հեռուէն կը դիտէ իւր որդւոյն օրհասականը, կը թուի թէ ի մտոյ պիտի կորուսանէ իւր միակ բոյրն ալ. Մեքլէնպուրգ-Շվէրինի Էլիզապէթ Մեծ-դքսուհին, որ 85 տարեկան է, և ծանրապէս հիւանդ գոլով վիճակն անյոյս է.

—Պահպանողական Սէնտ ձեյտ կազէտ կը պախարակէ պահպանողական նախարարութիւնը՝ Սբը Հէնրի Տրրմմընտ Ուոլֆի ի Դահիրէ և ի Կ. Պոլիս կատարած ամուլ բանակցութեանց համար 25,000 ոսկւոյ գումարի մը վատնումը ցոյց տալով պաշտօնական հաշուեցոյցներէն. Պահպանողական նախարարութիւնը. գործ տալու համար Սբը Տ. Ուոլֆի, անոր յանձնեց այնպիսի պաշտօն մը, զոր ի Կ. Պոլիս Սբը Ուոլֆի

ին պէս յանդուգն և փառասէր մարդիկ կրնան փորձ փորձել Ֆրանսայի գերագոյն իշխանութիւնը կայսերու և դիկտատորական վարչութիւն մը հաստատելու։ —Նախարարաց խորհուրդը, նկատելով թէ Պուլանժէ զօրավարին երեսփոխանական թեկնածութիւնն առանց զօրավարին գաղտնի հաւանութեան յարուցած չի կրնար լինել, կը խորհի ԺԴ զօրաբանակի հրամատարին նկատմամբ ձեռք առնուելիք միջոցին վրայ։

—Զորս միլիոն ֆր. դրամագլուխ ունեցող ֆրանսական ընկերութիւն մը ռուս կառավարութեան դիմեց՝ ի Բեռերսպուրգ ֆրանսերէն լրագիր մը հրատարակելու համար, ուր ցարդ հրատարակեալ միակ ֆրանսերէն թերթն է Ժուրնալ դը Սէն-Բեթերսպուրգ։ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնական լրագիրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ԲԱԳՐԱՏԱՅԻ Ի ՊԷՇԻԿԹԱՇ

Երեւելի վրացի հնագէտ և հայագէտ Պ. Բագրատէ երկուշաբթի երեկոյին այցելութիւն տուաւ Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազանին ի Պէշիկթաշ, եւ երկու ժամու չափ տեսակցեցաւ Ն. Գերապատուութեան հետ հայկական պատմութեան և հնութեանց քանի մը կէտերու վրայ խօսակցելով, ինչպէս նաև նորագիւտ Դարդէլի Ռուբինեանց պատմութեան վրայ։ Պ. Բագրատէ փափաքեցաւ տեսնել նաեւ զեկուցեալ որոյ պայծառութեան և ճարտարապետական գեղեցկութեան վրայ հիանալով, նշանակեց եկեղեցւոյն բարերարն ու ճարտարապետն եղող հանգուցեալ կարապետ Պալեան Ամիրային անունը, ինչպէս նաեւ նորա հանճարեղ որդւոց՝ Նիկողոս պէյի, Սարգիս պէյի և Յակոբ պէյի անուններն, որոց ճարտարապետական հոյակապ հրաշակերտները կը զմայլեցուցեն արուեստագէտները։

Պ. Բագրատէ խոստացաւ երկրորդ այցելութեամբ մ՚ալ պատուել Մաքրուհեան երկսեռ վարժարանն որ Կ. Պոլսոյ Թաղային բարեկարգ վարժարանաց մին է։

Պ. Բագրատէի կ՚ընկերանար Արդուինի քաղաքապետն Պ. Նեփիսեանց որոյ մեծ հարն՝ հանգուցեալ Պաղտասար Նեփիսեանց ազնուական անձը՝ նշանաւոր դուժար մը նուիրած է Վանեցոյ Ս. Ղազարու Մխիթարեան Հարց, պայմանաւ որ նորա տոկոսին հասոյթէն օգտակար գրքեր տպագրուին հայերէն լեզուաւ։

Կեսարիայէ գրուած նամակներ չատ ցաւալի նկարագրութիւններ կ՚ընեն Ինճէսուի և Զօմագլրի կողմերը տիրող թշուառութեան վրայ, ուր անցեալ տարւոյ երաշտութեան պատճառաւ ժողովուրդը չէր կրցած սովորական բերքն ստանալ, և այժմ չատեր սովամահ կորնչելու վտանգին ենթակայ են։ Ի Զօմագլը անօթութենէ մեռնողներ եղեր են։ Տեղւոյն քիչ չատ բարեկեցիկ համարուած բնակիչք 100ին 40 տոկոսով դրամ փոխ կ՚առնուն՝ արմտիք գնելու համար, որոց գիները բանի մը պատիկ աւելցած են։ Այս կողմեր բաւական չատ Հայեր կան, որք Պարիսպարան դիմած են՝ խնդրելով որ Ս. Պատրիարք Հայրն իրենց խղճալի վիճակին վրայ Կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրէ։ Տեղւոյն Մահմետականք ևս մանակից են նոյն թշուառութեան, և անոնք ալ կառավարական դիմութեան դիմած են։

Մարաբաղաբս գտնուող Բաբերդի ազգայնոց կողմէ պատգամաւորութիւն մը Ռուբինեան Արժ. Ամբրոսիոս վարդապետի ներկայանալով շնորհաւորած է նորա ընտրութիւնն ի պաշտօն առաջնորդութեան Բաբերդի և միանգամայն խնդրած որ փութացնէ իւր մեկնումը։ Տ. Ամբրոսիոս վարդապետ շնորհակալութիւն յայտնելով, ծանուցած է իւր ընդունելութիւնն և խոստացած որ իւր նոր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի ընդ փոյթ։

Խառն ժողովն ի նիստ կը գումարի այսօր ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ս. ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Վաղը գիշեր ի Խասգիւղ Եէնի-Մահալլէի թատրոնին մէջ արտաքոյ կարգի փառաւոր երեկոյթ մը պիտի տրուի ինպատ Ս. Ներսիսեան երկսեռ վարժարանաց։ Մենակեանի խումբը պիտի ներկայացնէ ՁԵՌՆԱԾՈՒՆ, թատերախաղ հինգ արարածով, և մէկ արարածով կատակերգութիւն մը, ԹՂԹԷ ՎԶՆՈՑՈՎ ՍԻՐԱՀԱՐԸ։ Պ. Թոխլի ընտիր խումբը պիտի նուագէ։ Կարգագիր Մանախումբ մը ամեն միջոցներ կը տնօրինէ՝ ապահովելու համար այս երեկոյթին բարեկարգութիւնն և յաջողութիւն։ Օթեակներուն գիներն են մէկ օսմ. ոսկիէն մինչեւ երեք մէճիտիէ, և նստարանք՝ 20էն մինչև 10 ղրշ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կրնական և Եկեղեցական Տեսչութեանց Ադբ. Կերբ. Վարչութեան

Այն ազգային կրթական և բարեգործական ընկերութիւնը, որք ըստ պաշտօնական հրաւիրանաց իրենց կանոնագրերը ներկայացուցած են Ազգին Վարչութեան ի քննութիւն, կը հրաւիրուին ներկայանալ ի Պարիսպարան ամեն երեքշաբթի և շաբաթ օրերը ժամ 6էն 8, և ստանալ իրենց բարեփոխեալ կանոնագրերն ըստ Ազգ. վարչութեան սահմանած ծրագրին։

23 փետրուար, 1888

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Բ. ԴՐԱՆ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ կազմեալ Նախարարական Ցանձնաժողովը՝ պուլկարական խնդրոյն արդի վիճակին վրայ խորհրդակցելէ յետոյ՝ տեղեկագիր մը մատուցած էր ի կայս. պալատն, ուստից կերեւէր թէ նախարարք տարակարծիք էին Ռուսիոյ վերջին զեկուցման տրուելիք պատասխանին վրայ։ այս տեղեկագիր կայս. դիւանատան կողմէ Բ. Դուռը վերադարձուած էր, յանձնարարելով որ նախարարք միաձայն կարծիք մը յայտնեն խնդրոյն վրայ։ Հետեւաբար, նախարարաց խորհուրդն իւր կիւրակէ աւուր նստին մէջ վերըստին երկարօրէն խորհրդակցելով՝ նոր տեղեկագիր մը պատրաստեց և կայս. պալատ ղրկեց զայն։ Այդ պաշտօնագրով, որ ընդունուած է միաձայն հաւանութեամբ, նախարարք կ՚ըսեն թէ հարկ է յայտարարել պուլկար կառավարութեան թէ Ֆէրտինանտ իշխանի ներկայութիւնն ի Պուլկարիա՝ հակառակ է Պերլինի Դաշնագրոյն տրամադրութեանց։

Երկուշաբթի օրը ելաւ կայսերական Իրատէն որ կը վաւերացուցէ նախարարաց խորհրդոյ սոյն որոշումն և նոյն երեկոյին Մեծ-Եպարքոս Բեռմիլ փաշա հեռագիր մ՚ուղղելով առ Պ. Սգամ պուլոֆ, նախարարապետն Պուլկարիոյ, վերոյիշեալ յայտարարութիւնն հաղորդեց նմա։

Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա ևս երէկ հաղորդեց զայն մայրաքաղաքիս օտար դեսպանաց ինչպէս նաև մեծ Տէրութեանց քով գտնուող օսմ. դեսպանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԻ

Եանեանի տէֆթէրտար անուանեցաւ Պիղա գաւառի հաշուական Նիւազի պէյ։

Այտրեի նահանգին Պերկամա գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Հոտէմիշի գայմագամ Սայիտ պէյ եւ Նըմա յայտարեց Պէրկամայի գայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտի։

ՎՍԵՄ. ՍԱՐԳԻՍ ՊԷՏ ՊԱԼԵԱՆ

Երէկուան Մէճլիսէ մէջ կը կարդանք թէ Վսեմ. Սարգիս պէյ Պալեան, նախկին ճարտարապետ կայսերական պալատաց, արտօնութիւն ստացեր է մայրաքաղաքս վերադառնալու և թէ արդէն ճանբայ ելած է Բարիզէն։

ՄՈՒՏԱՆՈՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ասիական երկաթուղեաց շինութեան համար Նէճիպ փաշայի ծրագրոյն վաւերացման լուրը, զոր վերապահմամբ հաղորդած էինք երեկի Մէճլիսէն առնելով, սխալ էր։ Այս զրոյցին առիթ տուած է հետեւեալ տնօրինութիւնը։

Յայտնի է թէ կայս. կառավարութիւնն որոշած էր ամբողջացուցնել Մուտանիա Պրուսայի երկաթուղւոյ գծին շինութիւնն ու շահագործել զայն ժամառաջ։ Արդ Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ այս ձեռնարկն յանձնուի Նէճիպ փաշային, իբր նախափորձ մը ասիական երկաթուղեաց շինութեան համար Ն. Վսեմութեան ծրագրոյն գործադրութեան։

ԲՐԼՆՍ ՀԱՍԱՆ ՓԱՇԱ

Նախորդ Խոմի Իսմայիլ փաշայի որդի Հասան փաշա բաւական ծանր հիւանդութեամբ մը կը տառապի մի քանի շաբաթէ ի վեր։ կիւրակէ օրը բժշկական գործողութիւն մը կատարուելով, կողէն ջուր հանուեցաւ, սակայն այս գործողութիւն զգալի բարւոքում մը յառաջ բերած չէ հիւանդին վիճակին վրայ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳ

Թէև Բերայի լրագիրը ծանուցած էին թէ Սուրիոյ կուսակալ պիտի անուանի Բիղա պէյ, որ Դամասկոսի դէպքը քննելու պաշտօնով անդ կը գտնուի և թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը պիտի փոխէ իւր Դամասկոսի հիւպատոսը, սակայն Թուրքէ իւր մասնաւոր տեղեկութեանց յենլով կը ծանուցանէ թէ կայս. կառավարութիւնը ցարդ այս մասին որև է որոշում տուած չէ, այլ Դամասկոսի դէպքին առթիւ կատարելի բնութիւններն աւարտելէ յետոյ հարկ եղածն ի գործ պիտի դնէ ամրապնդելու համար երկուց կառավարութեանց՝ Ֆրանսայի և Թուրքիոյ միջեւ գեղած բարեկամական յարաբերութիւնները։

ՎԱՌՆՈՑԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ռուսաստանէն Ղալաթիոյ աւստրիական նամակատան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսաստան-Վառնայի կառախումբը չերթեւեկեր ձեռն առատութեան պատճառաւ։

Աւստրիական և ֆրանսական դեսպանք երէկ Բ. Դուռը գնացին և տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կայսերական անձնական Դանձուն ծախիւք Եւրոպայ զրկուելիք աշակերտներն երկու մասի բաժնուած են։ Սոցա մէկ մասը Փարիզ պիտի զրկուի առեւտրական ուսմանց հետեւելու և մէկ մասն ալ Գերմանիա՝ երկրագործական ուսմանց հետեւելու համար։

—Եւլմտական և Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարք երէկ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին քով երթալով Ն. Բարձրութեան ինչ ինչ հրամաններն ստացան։

—Բոթիի օսմանեան փոխ-հիւպատոս անուանուած է Թիֆլիսի հիւպատոսարանին քանչէլեր Բէֆաթ պէյ եւ նմա յաջորդած է հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Ճէվտեդ պէյ։

—Պուքրէշի ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող լրագրաց ոմանց Կ. Պոլսոյ թղթակից հայէնիաձնօ անուն ռումանեան հպատակ անձն՝ որոյ գանկոծման դէպքը մոռցուած չէ անշուշտ՝ երէկ հակոդութեամբ ճանբայ հանուեցաւ մայրաքաղաքէս ի Բէյօստէնեէ։

—Բերայի կառավարիչ Արիֆ պէյ տեղեկանալով որ Բէնտիքի երկաթուղւոյ կայարանին մօտ գտնուած տուն մը որ պանդոկի վերածուած է և Սթրաթի անուն անձէ մը վարձուած, այլ և այլ ոճիրներու եղերն դարձած լինելով, պաշտօնական հանգամանք ստացած է, յատուկ պաշտօնեաներ զրկեց որք խուզարկութիւններ կատարելով խել մը կասկածելի նիւթեր գտան հաստատող այդ տան մասին շրջած զրոյցներն։ Այդ նիւթերէ ոմանք արեան բիծեր կը կրէին։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք վարձակալը ձերբակալելով ընդ հսկողութեամբ մայրաքաղաքս բերին և բանտարկեցին։ Քննութիւնք կը շարունակուին։

—Սեվաստոբոլի օսմանեան փոխհիւպատոս Բագանիլէ էֆէնտի, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Բաղէշէն կը գրեն թէ Կինճ գաւառակի ոստիկանութիւնն յաջողեր է ձերբակալել ճէպրանը Պէկիրզ անուն աւազակապետն ու սորա որդին, Խալիլ։ Երկու չարագործք Մուշ զրկուեր են դատուելու համար։

—Եդեռնադատ ատեանը մահուան դատապարտեց Զերբէս Շաքիր անուն մարդ մը՝ որ երկու պառնիկներ սպաննած էր։ Նոյն ատեանը տասն-հինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Կիւլշէն անուն կին մը՝ որ Շաքիրի օգնած էր այդ ոճրագործութեան մէջ։

—Սուրիոյ Նախկին տէֆթէրտար Ալի Բիղա էֆէնտի մեռաւ իւր տան մէջ ի Պոլիս։

—Խիւտավէնտիկեարի համանուն թերթը կը ծանուցանէ թէ նահանգին կէնտուս գաւառակի Նախպ Սապիթ էֆէնտի իւր գործած բազմաթիւ գեղծմանց պատճառաւ պաշտօնակոչ եղած է և դատաստանի պիտի ենթարկուի։

—Էրէյլէի ժողովուրդը բողոք բարձած է առ Դատական Նախարարութիւնն, տեղւոյն Նախնական դատարանի առաջին քարտուղար Ալի Սամի էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ։ Կրսուի թէ Դատական Նախարարութիւնն հարկ եղածն ի գործ պիտի դնէ։

—Վէյթրէյֆ անուն անգլիական զրօսանաւ մը Կ. Պոլիս եկած է, ուսկից Յեվստօփոլ պիտի ուղեւորի։ Այդ զրօսանաւին մէջ գտնուող ուղեւորաց մին՝ Տիկին Պաթս, 46 տարեկան կին մը, երկուշաբթի ցամաք ելած էր բաղաքը շրջելու համար երբ չոգենաւ վերադառնալով նոյն երեկոյին յանկարծամահ եղաւ։

—Կայս. անձնական Դանձուն նախարարութիւնը շրջաբերական մը ուղղելով արքունի կալուածոց բոլոր պաշտօնէից յանձնարարեց որ Վեհ. Սուլթանի հրամանաց համաձայն ամեն կերպիւ հոգ տանին որպէս զի արքունի կալուածոց մէջ բնակող երկրագործ ժողովուրդն անդորր կեանք մը վարել եւ օրէ մ՚ անիրաւութեան չենթարկուի։ Թէեւ արքունի կալուածոց չատ տեղերը մզկիթներ եւ դպրոցներ շինուած են, սակայն արքունի կալուածոց պաշտօնեայք տեղեկագրեն թէ այդ տեղերու մէջ տակաւին ուր հարկ է այդ կարգի հաստատութիւններ հիմնել և նոյնպէս կարօտելոց եղած արմտիք բաշխելու համար մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն և ժամանակին իմացուցեն։

ՎԱՌՆՈՑԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ռուսաստանէն Ղալաթիոյ աւստրիական նամակատան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսաստան-Վառնայի կառախումբը չերթեւեկեր ձեռն առատութեան պատճառաւ։

Աւստրիական և ֆրանսական դեսպանք երէկ Բ. Դուռը գնացին և տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կայսերական անձնական Դանձուն ծախիւք Եւրոպայ զրկուելիք աշակերտներն երկու մասի բաժնուած են։ Սոցա մէկ մասը Փարիզ պիտի զրկուի առեւտրական ուսմանց հետեւելու և մէկ մասն ալ Գերմանիա՝ երկրագործական ուսմանց հետեւելու համար։

—Եւլմտական և Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարք երէկ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին քով երթալով Ն. Բարձրութեան ինչ ինչ հրամաններն ստացան։

—Բոթիի օսմանեան փոխ-հիւպատոս անուանուած է Թիֆլիսի հիւպատոսարանին քանչէլեր Բէֆաթ պէյ եւ նմա յաջորդած է հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Ճէվտեդ պէյ։

—Պուքրէշի ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող լրագրաց ոմանց Կ. Պոլսոյ թղթակից հայէնիաձնօ անուն ռումանեան հպատակ անձն՝ որոյ գանկոծման դէպքը մոռցուած չէ անշուշտ՝ երէկ հակոդութեամբ ճանբայ հանուեցաւ մայրաքաղաքէս ի Բէյօստէնեէ։

—Բերայի կառավարիչ Արիֆ պէյ տեղեկանալով որ Բէնտիքի երկաթուղւոյ կայարանին մօտ գտնուած տուն մը որ պանդոկի վերածուած է և Սթրաթի անուն անձէ մը վարձուած, այլ և այլ ոճիրներու եղերն դարձած լինելով, պաշտօնական հանգամանք ստացած է, յատուկ պաշտօնեաներ զրկեց որք խուզարկութիւններ կատարելով խել մը կասկածելի նիւթեր գտան հաստատող այդ տան մասին շրջած զրոյցներն։ Այդ նիւթերէ ոմանք արեան բիծեր կը կրէին։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք վարձակալը ձերբակալելով ընդ հսկողութեամբ մայրաքաղաքս բերին և բանտարկեցին։ Քննութիւնք կը շարունակուին։

—Սեվաստոբոլի օսմանեան փոխհիւպատոս Բագանիլէ էֆէնտի, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Բաղէշէն կը գրեն թէ Կինճ գաւառակի ոստիկանութիւնն յաջողեր է ձերբակալել ճէպրանը Պէկիրզ անուն աւազակապետն ու սորա որդին, Խալիլ։ Երկու չարագործք Մուշ զրկուեր են դատուելու համար։

—Եդեռնադատ ատեանը մահուան դատապարտեց Զերբէս Շաքիր անուն մարդ մը՝ որ երկու պառնիկներ սպաննած էր։ Նոյն ատեանը տասն-հինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Կիւլշէն անուն կին մը՝ որ Շաքիրի օգնած էր այդ ոճրագործութեան մէջ։

—Սուրիոյ Նախկին տէֆթէրտար Ալի Բիղա էֆէնտի մեռաւ իւր տան մէջ ի Պոլիս։

—Խիւտավէնտիկեարի համանուն թերթը կը ծանուցանէ թէ նահանգին կէնտուս գաւառակի Նախպ Սապիթ էֆէնտի իւր գործած բազմաթիւ գեղծմանց պատճառաւ պաշտօնակոչ եղած է և դատաստանի պիտի ենթարկուի։

—Էրէյլիի ժողովուրդը բողոք բարձած է առ Դատական Նախարարութիւնն, տեղւոյն Նախնական դատարանի առաջին քարտուղար Ալի Սամի էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ։ Կրսուի թէ Դատական Նախարարութիւնն հարկ եղածն ի գործ պիտի դնէ։

—Վէյթրէյֆ անուն անգլիական զրօսանաւ մը Կ. Պոլիս եկած է, ուսկից Յեվստօփոլ պիտի ուղեւորի։ Այդ զրօսանաւին մէջ գտնուող ուղեւորաց մին՝ Տիկին Պաթս, 46 տարեկան կին մը, երկուշաբթի ցամաք ելած էր բաղաքը շրջելու համար երբ չոգենաւ վերադառնալով նոյն երեկոյին յանկարծամահ եղաւ։

ՌԻՒԴԵՐԻ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

(Առ Թուրքէ ուղղեալ)

Վիէննա 6 մարտ

Աւստրիոյ Կայսրը Հիւսարներու 12րդ գնդին գնդապետ անուանեց Անգլիոյ դահճապանց Կապէլսի իշխանը։

Ֆէրտինանտ իշխանի մայրն Բէլմանդին իշխանուհին ի մօտոյ Սոֆիայէն Վիէննա պիտի երթայ։

Պուքրէշ 5 մարտ

Լաւատեղեակ ակմրոյ մէջ Իրրեւ ստոյգ կը յայտարարուի թէ Ռուման կառավարութիւնը մտադիր է յանձնելիկոյ գրիման գօրաբանակ մը հաստատել Պեսարապ ոյ սահմանագլխոյն վրայ։

Առա լուր կը տրուի թէ Ռուսիա կը շարունակէ հարկ եղած ատաղձերը զրկել Բրատա գետի եզերաց վրայ որպէս զի զինուորաց անցքին համար հարկ եղած կամուրջները շինուին։ Խիստ մեծ կարեւորութիւն մը կ՚ընծայեն գատատանն Մայքան գնդապետի, որ զինուորական պիտոյից հայթայթման մէջ զեղծումներ գործելու համար ամբաստանուած էր։ Պատերազմական Նախարար Անկլաքօ զօրավարն ևս կամբաստանուի իրրեւ մեղակից Մայքանի։

Սոֆիայէն հասած լուրերու նայելով Արեւելեան Բումելիի պուլկար սպայերէ քառասուն ձերբակալուած են իբրեւ հեղինակ ապստամբական նոր շարժման մը։

Պերլին 5 մարտ

Հէրպերթի Պիզմարք կոմսը Լոնտոն ժամանած է և վաղը պիտի տեսնուի Լորտ Սալզպերիի հետ։

Հաստատապէս կը կարծուի թէ Հէրպերթ Պիզմարք կոմսն այս տեսակցութեան մէջ պիտի համոզել Ենգլիոյ նախարարապետն ընդունիլ Ռուսիոյ առաջարկները։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Պալաթիա, 24 փետրուար

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

			Դասկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Մնաց.	Սէրի Դ.	կ.	15 20
Պօրսային գոցուածքն Վերջը	»	»	15 22
Լեռային մէջ	»	»	— —
Ա. ռաւօտուն բացուածքա.	»	»	15 23
Բարձրագոյն գին	»	»	15 23 1/2
Նուազագոյն »	»	»	15 23
Կէս օրին	»	»	15 23 1/2

ԻՍԹԱՆԳԱՆՈՒ ՉԱՆԹԻՆ

Երէկ երեկոյ		37
Այս առաւօտ		37 7
Կէս օր		37 7

ԸՆԹԱՑԵՐ ԱՐԻԵՐՈՒՆ

Փոխառութիւն 1858)	Սէրի		3 10
» 1862)			
» 1860)			
» 1863)	»		14 15
» 1872)			
» 1865)			
» 1869)	»		0 - 15 23
» 1873)			

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 6 մարտ ժամ 5 վայր.		15 երեկոյ
Ընդհ. քոնսոլիտէ		102 1/16
Լոմբ. » Սէրի Դ.	բացուածքա.	13 15/16
» » »	գոցուածքա.	13 13/16
» » »	Ա.	23
» » »	Բ.	14 1/8
» » »	Դ.	13 3/4
Օթիօման 1871		74 1/4
Փոխառութիւն 1877		87 1/4
Պանք Օթիօման		9 3/4
Եգիպտական փոխառ. 1873		90
» » միայնակ (բոնիֆիզ)		75
» » առանձն. (բրիմիէյտ)		101 3/4
Նայրա Սանիէ		71 1/2
Զօմանիսալ (փոխառ. Լոչիտ)		97 1/2
Հունգարական պարտատոմսերի 4 %		— —
Փոխառակցութիւն Բարիզի վրայ		25 45
Վիէննա, 6 մարտ ժամ 4 երեկոյ		
Փոխառակցութիւն Լոնտոնի վրայ		127
Օսմանեան երկաթուղի		17 50
Բարիզ, 6 մարտ ժամ 3 վայր.		45 երեկոյ
Ֆրանսական Լոնթի 4 1/2 %		106 72 1/2
» » 3 %		82 62 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	բացուածքա.	14 05
» » »	գոցուածքա.	14 20
» » »	Բ.	—
» » »	Դ.	14 20
Օսմանեան երկաթուղի		35 25
» Իէմիի բանթեմուզիր		— —
Պանք Օթիօման		500
Գրեսի Լիոնէ		581 25
» Ֆոնսիէ		1381 25
Բանթեսոսն Լիոնի		1272 50
Սուէզի ջրանցք		2127 50
Լուսական 5 % 1877 ի		95 3/4
Իտալական Լոնթի		98 65
Սպանիական (արտաքին)		67 3/8
Եգիպտական միայնակ		381 25
Բրիօրիմէ Թիւրք		360
5 % Հէլլինական		345
Լէք Լոնտրայի վրայ		25 29

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 6 մարտ ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Լոնթի 4 1/2 %		— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ		14 22 1/2
Եգիպտական		381 25

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 20 փետր.

Քաղքիս շրջակայ նշանաւոր ուխտատեղիք էն մին է Մէհնէմին, ուր ամեն տարի տեղւոյն Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ՝ բազմաթիւ ուխտաւորներ կ՚խրուին թէ Իզմիրէն եւ թէ Մանիսայէ ու Գասապայէ եւ այլն տեղերէ։

Սովորականին պէս այս տարի ևս այդ տօնախմբութիւնն հանդիսաւոր կերպով կատարելու համար պատրաստութիւններ կը լինին, եւ այսօր ու վաղը յատուկ կառախումբերը կը մեկնին Իզմիրէն ուխտաւորներու համար։

Այս առթիւ ամեն տարի հանգանակութիւն մ՚ալ կը կատարուի քաղքիս ազգայնոց մէջ և հանգանակեալ դրամին մէկ մասով հերիսայ կը պատրաստուի ի Մէհնէմին ուխտաւորներու համար, իսկ միւս մասը կը մնայ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ արկղին։

Այս տարի ևս կարեւոր գումար մը հանգանակուած է՝ շնորհիւ Ջանից Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Սիւքիասեանի։

—Նախորդ իրիկուն քաղքիս լատին եկեղեցիներու բուռն զանգակահարութիւնք՝ Գերապայծառ Թիմօնի արքեպ. սկոպոսին գաղտնալը կ՚իմացնէին, որ Հռոմէն տեղս կը վերադառնար աւստրիական չոգենաւով։

ՍՏԱՐԱՋԱՐ, 16 փետր.

Փետր. 11 հինգշաբթի առաւօտեան ժամը 10ին Սագարիա գետն անդիմադրելի կատաղութեամբ մը յորդելով 12 ժամուան մէջ ողողեց քաղաքիս ամբողջ կէսը։ Ժողովուրդն յուզուեցաւ, զի արդէն դեռ 7-8 տարի առաջ գետն ողողած էր այնպիսի սատակութեամբ որ աղքատն պատուհանները կանգնած հաց կ՚գաղակէր։ Մինչեւ ուրբաթ երեկոյ ջուրն աւելնալու վրայ էր։ Նիկոմիդիոյ կառավարիչ պէյին հեռագիրը զրկուելով անմիջապէս կառավարիչն ուրբաթ երեկոյ քաղաքս ժամանեց եւ ակնատես եղաւ թշուառութեան։ Ուրբաթ երեկոյէ վերջ սկսաւ նուազիլ, սակայն վտանգը դեռ կասկածելի էր։ Շաբաթ առաւօտ թշուառութիւնը մեղմելու համար կառավարութիւնէն ձրիապէս հաց բաշխուեցաւ անկարօտ եւ անօթի ոգբատաց։ Շատեր չը կրնալով տունէն վար իջնալ խնութիները փակ մնացած էին եւ շատեր ալ հայի սաստերով ու փոքրիկ նաւակներով լուսակ կուգային, առանց սակայն խնութիներն բանալու։ Կիւրակի օր այլ եւս երկիւղը փարատած էր, ջուրերը կը քաշուէին թէ եւ ուրեք ուրեք դեռ ջուր կը գտնուէր ցած վայրերու վրայ։

Այս ցաւալի պարագային մէջ, փափաքելի է որ ֆոպրէմաները նուազ փութաջանութիւն ցոյց տան վէրքերն հաւաքելու աղքատ ժողովուրդէն, որ այս աղէտին պատճառաւ բաւական վնասուած է։

Կառավարիչը տակաւին մեկնած չէ քաղաքէս։

ՊՐՈՒՍԱ, 16 Փետրուար

Վերջին օրեր քաղաքիս հասարակութիւնը վայելեց երեք նշանաւոր ներկայացումներ, որոց մին հանդանաւոր դերասան Պ. Տ. Թոսպաթեանի խրախճանաւոր, տրուեցաւ տեղական Իսլամանէ-ի թատրոնի մէջ, ուր 7-8 տարիներէ ի վեր ներկայացում տրուած չէր և ուր այդպիսի խառն բազմութիւն տեսնուած չէր։ Հոն կը փայլէին իրենց պատկառելի ներկայութեամբ քաղաքիս Վալմ Կուսակալէն սկսեալ ամեն դասակարգի անձինք։ Երկրորդն՝ Սետ-պէյի նորաշէն թատրոնի մէջ Հռոմէական Հայոց ի նպաստ աղքատ ընտանեաց տուած «Կոյր զօրավար» անուն թատերախաղն էր, որ նոյնպէս առանց ազգի խտրութեան ամեն կարգի անձանց ընդունելութիւնը վայելեց և իւր բարի նպատակին մէջ յաջող գիրք մ՚առաւ, շնորհիւ մի քանի մարդասէր երեւելի երիտասարդաց փութաջան աշխատութեան։ Գալով երրորդին՝ որ տեղի ունեցաւ անցեալ 15ին վերոյիշեալ Սետ-պէյի թատրոնին մէջ՝ Կրթասիրաց Ընկերութեան խնամոց ներքեւ դրուելու որը և աղքատ մանկանց ի նպաստ, խուռն բազմութիւն բարեսիրաց իրենց ներկայութեամբ փութացեր էին պատուել ընկերութեան այս երեկոյթն, որ Եաւրուեան Սահակ էֆենտիի հովանաւորութեան տակ դրուած էր։ Երեւելի ազգայինք և օտարազգիք հանդերձ ընտանեօք գրաւած էին բոլոր օթեակներն, և թատրոնին մէջ բաց տեղ չէր մնացած։ Թատերախաղը, Կաբէնեալ Հոմանուհին սկսելէ յառաջ, Յովհ. էֆ. Պուռուրեան թատերաբեմի վրայէն ներկայից ուղղեալ մի բանախօսութեան մէջ դրուատեց որբերը խնամելու գեղազանց առաքինութիւնն և որոց խնամակալ Կրթասիրաց Ընկերութեան կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց հանդիսականաց։ Ի վերջ ատենախօսութեան սրտառուչ մաղթանքներ ուղղելով վասն կենաց օգուստափառ Սուլթան Համիտ կայսեր՝ յորդորեց ներկայ եղողներն յոտին կանգնիլ և այնպէս ունկն դնել Համիտկէ քայլերգին։ Ժողովուրդն ոտանդագին և բարձրաձայն ծափահարութեամբ ընդունելով այս հրաւէրն՝ անմիջապէս ի պատիւ Վեհ Կայսեր ուռք ելաւ Երր նուագածուք յիշեալ քայլերգն սկսան։

Անմիջապէս յետոյ սկսաւ թատերախաղն, յորում դերասանք և դերասանուհիք մեծ գոհունակութեան արժանացան։ Մասնաւորապէս դրուատանաց արժանի էր Պ. Տ. Թոսպաթեան, այն վաղեմի ճարտար դերասանն, որ ութ տարիէ ի վեր գրժբաղդաբար թողած էր այդ բարձր ասպարէզն և քաղաքիս մէջ հաստատուած։ իւր դերին մէջ ցոյց տուած բնական ձեւերն, յստակ արտասանութիւնը, ձայնի եւ էֆէքտերն, ստանձնած նկարագրին ճշդութիւնը յիրաւի արժանացուցին զինք ընդհանուր գովեստից և ժողովրդեան առիւքն տուած հանդիսութիւնը կրկնապատկեցին։

Նաև յիշատակութեան արժանի են Տ. Ազատնի Պիննէմէճեան, Պ. Ռ. Պիննէմէճեան, Պ. Ռ. Սէֆէրեան, Պ. Տ. Ճանիկեան և Ահմէտ Ֆէհիմ էֆէնտին, որք ստանձնած դերերնին ճշդութեամբ կատարելով հանդիսականաց մերթ ընդ մերթ ծափահարութիւնքն ընդունեցան։

Պէտք է շնորհակալ լինել սոյն ներկայացման համար աշխատող Կրթասիրաց Ընկերութեան ատենապետ Մեծ. Յովհաննէս էֆէն

չքսեր՝ Թարգմանիչներն ու Ղեւոնդեանները, գոնէ անոնց միայն անունն, որով մեր յանդուգն բարեպաշտներն հիմնարկեալ անսասանութեամբ երկու յիշատակ միապէս ստեղծած կ'ըլլային. հայ ժողովուրդն այնքան տգիտացած էր, որ Գրիգորներ, Ներսէսներ, Թարգմանիչներ, Վարդաններ, Ղեւոնդներ եւայլն ունի...

Ս. Սարգսի համար ինչ որ գրած եմ՝ ժողովրդային ուանդութիւն է, որուն սիրելը Շնորհալիին առաջ է եւ կը շարունակուի այսօր։ Այս ուանդութեան ապացոյց է Շնորհալւոյն նամակն անուղղակի կերպով։ Դաւանաբանական թղթի մը մէջ՝ զոր կը գրէ հայրապետն մեր — Խաչատուր Հասան-Ջալալեանց, ինչ պատճառութիւն կար յիշել անուն մը, Սարգիս, եւ ըսել՝ «Այս խնդիրս»։ Ըստ այսմ անբնական չէ կարծել որ բիւզանդեան արքունիքն ալ մոռած է այդ անունն, եւ որպէս զի թշնամանքը ծանրագոյն ըլլայ, մեր եկեղեցւոյն ոխերիմագոյն հակառակորդն եղէ։ «Խոնարհ ոմանք Սարգիս կոչեցք» մը ստեղծած է մեր ժողովրդային Սարգսի դէմ, որ չէ թէ է՛ն. այլ բոլոր եւ փրփրելու սպիտակ մը ունի. չէ թէ կախարդ է, այլ անվհեր քաջ մը՝ հազար հոգւոյ արժողութեամբ։

Իսկ թէ մեր Սարգիսը սուրբի հանգամանք ունեցած է, խնդիր է այս եւ լուծուելի նոյն ուանդութեան մէջ։ Արդ, ուանդութիւնը կ'ընծայէ այդ քաջին ահիպարանոց սպիտակ մը, որ Յուստիանեանց պարապին վայէն կը հանիրէ, կուտայ ուժեղ բարբառ, որով երկաթի դուռ մը ընդմէջ կը պատռի, եւ Մարմարայի ալիքներն ալ անձրէ կը մնան։ Ինչպէս կը տեսնուի, ժողովրդն այս վաւերուն ուանդութեան մէջ անչուշտ ինձի պէս եւ Ձեզ նման հասարակաստեղծ մարդ մը չտեսներ։

—Լա՛ւ. սակայն ի՞նչպէս կարելի է սրբացնել զնա որ կ'ասէ՝ «Ես այդպէս գրած չեմ, եւ զարմացայ այդ իսօսը կարդալով Ձեր յօդուածին մէջ։ Ուստի թէ՝ այդ, եւ թէ՝ անաբարոյ կը հաշուի՝ զոր յաւիտեան չպիտի կարենամ ըմբռնել, նախադասութիւններն ըստ ամենայն ճշդութեան առ Ձեզ կը դարձնեմ, և գիտել կուտամ որ մեր քաջն, ըստ ուանդութեանն, քնացուցած էր անմեղութեան եւ հայկական ողջախոհութեան գիրկն։ Աղջկան մը և իր կեանքն ազատելու համար՝ իբրեւ միակ եւ հնարաւոր միջոց՝ փախուստն ընտրելով Սարգիսն իր սրբութիւնը կորուսած չհամարուիր։

Այժմ կը մնայ Ձեզ կրկնել որ «մինչ հաստատապէս հաւատացած ենք թէ Ս. Սարգսի վերագրուած սոյն ոսմկական դէպքը ոչոյշ և անհիմն է»։ Այս կը ներուի Ձեզ, միայն թէ ինձ ալ արգելք չկայ ըսելու որ հազարաւոր բերաններ սոյն ուանդութիւնն անկորուստ հասուցած են մեզ Հայաստանցի աղջկանց ծոմքաջը մեր Սարգսին ն ւիրուած է. ունինք լերանց վրայ ուրիշ ուրիշ Սարգսի ուիրեալ քարեր, որոց ամենեւին ծունկ կը դնեն մեր կանայք եւ ուխտիւք և արտասուակալմ աչօք իրենց պանդուխտ ամուսնոց դարձը կը խնդրեն. Ս. Սարգսի շարականն ալ ի մանութեանս յատկապէս ուսած եմ և երգած համատիպ մանուկներու հետ երբ նորասալակեր եկեղեցիէն կը գառնան ի տուն, և ցայսօր ալ նոյն եղանակն անմոռաց կը մնայ յիշողութեանս մէջ։ Դուք իրաւունք ունիք ասնեք չգիտեմ. և ահա ասիթէն օգտուելով՝ ես ալ մտերմաբար կը յորդորեմ զՁեզ որ եթէ օր մը առիթ ունենաք և հանուիթիւն տաք ուղեւորիլ մեր Մայր երկիրն, հաւատի եմ թէ քարերէն, սորերէն, սարերէն, պատերէն, ծոփակներէն անհամնում ուանդութիւններ պիտի ամփարիք խնամով, և խեղճուտ պիտի ըլլաք որ ֆառաոոյի պատաներու ազգային ուանդոոնիկները չատ ինչ կ'արժեն։ Այն ատենն է միայն որ այսպիսի ուանդութեանց մասին կրնամ ես ալ հաստատեան աջ կարկառել Ձեզ։

Իրրեւ վերջաբան պատասխանատուութեանս, ես ալ կը փափաքիմ որ մերթ ընդ մերթ հրապարակի վրայ այն գրչի և լեզուի առաւելութեամբ, որով թերթերու մէջ լոյս տեսաւ երբեմն Ձեր Վ-բ-թ-ոյ Ս. Նշանն և Խրիմեան Հայրիկ քարոզը։

23 փետր. 1888 ՀՐԱՆՏ
Սկիւտար

ՄԵՐ ՀՈՐԻԶՈՆԻՆ ՎՐԱՅ

Հին կտակ մը։ — Ազգ. Դաստիարակութեան մասին։ — Ուսուցիչք։ — Կեդրոնական իշխանութիւն։ — Վկայական և Ուսուցիչք։

Թէպէտև դիտեմ որ Ազգ. դաստիարակութեան վրայ գրուածք սովորաբար եռանդուն ընթերցման չեն հանդիպիր, սակայն հարկ է գրել։ ։ ։ Գրել վաղը, գրել յաւիտեան։ ։ ։

1848 թուականին, մինչդեռ Մատթէոս Պարիսեանը, մեր Ամիրայից ոմանց հզօր բաղխումներէն յոգնած, կը խորհի իւր պաշտօնական հրաժարագրին օրինական կերպարանք տալ, բարեպաշտիկ հայ մը, հայրն Օտեան, Պարիսեանին սենեակը կը մտնէ օր մը իր տաներէց քահանային հետ, ծրար մը դնելով մէկ քով՝ կը խնդրէ իրեւ ի խոստովանահօրէ որ զայն յանձնէ Հայոց Ոսկեբերան Եկեղեցւոյն, և իր կընտակին համաձայն՝ ծրարին, 50,000 դահեկանին, ամսական չահն աւելնայ թաղին դպրոցին ծախուցը վրայ։

Այս պատմական դէպքն յիշատակելով երկու հետեւութիւն կարելի է ի մէջ բերել. նախ ապացուցանել որ քառասուն տարի առաջ ևս, այն աւուրց մէջ՝ զորս մեք սովորաբար ի մէջ կը բերենք մեր այսօրեայ յառաջադիմութեան հոկայ, «ոյնքն» զգալի ընելու, մեր բարձրագոյն դասու չքղնանակաց մէջ ուսանելոց համար աւելի սեր կար սրբազրօն բարեպաշտութեան հետ. երկրորդ, համեստութիւն, առաքինութիւն եւ ազգասիրութիւն հաստատուած էին Աւետարանի այս պատուէրին վրայ՝ «Ինչ որ աջովդ կուտաս, թող ձախ ձեռքդ չգիտայ», հակառակ արդի սովորութեան որով մեր կրթասէրք և բարեպաշտիկք այսօր չտուած՝ վաղը ընարաւ և փողով կը հռչակեն։

—

Աբէ-Եւ. երբեմն, ոչ նուազ օգտակարագոյն սովորութեամբ, ազգային դաստիարակութեան մասին խմբագրականներ կը հրատարակէր մերթ տարեգլխոց և մերթ Ուսումն. Խորհրդոյ ընտրութեան և հրաժարականին առթիւ։ Ուսումն. Խորհուրդ մը անցաւ, նոր մըն ալ եկած է այսօր, և տակաւին սչինչ լուսեցաւ նոյն թերթի խմբագրականներու մէջ։ Անչուշտ չենք կրնար ըսել որ Աբէ-Եւրի դպրապետն ևս ձանձրացած է ուսումն. վարժարան, ուսուցիչ, դասագիրք, գրիչ և այլ ասոնց նոյնանշան բառերը կրկնելէ՝ որք սովորաբար լաւագոյն ազդեցութիւն չունին մեր ընկերութեան մէջ։ Թէ այսպէս կամ այնպէս, խնդիրն այն է որ ցորչափ հին ցնցոտիներով երեւինք քաղաքակրթութեան առջև, և ցորչափ ևս ընդհանրական յառաջադէմ զարգանանք, պիտի դառնանք մեր դպրոցին, մեր ուսուցչաց, մեր գրիչներու, մեր մանկտւոյն։ Առակի կարգ անցած է թէ երբ Դերմանք վերջին յաղթանակաւ իրենց հայրենի հողը կը մտնէին, ծերունի սպարապետը նայելով թնդանօթներուն որ Բարիզի առջեւ կ'որոտային ռումբ և ծուխ ժայթքելով լուսաւորութեան կեդրոնին մէջ, նայելով զինուց որ ի փայլ արփւոյն կը շողշողէին յաղթ ուսերու վրայ, նայելով կատղած դէմքերու և հրացայտ աչաց՝ որք վառօդին ծխովն ու արեւուն շողովը սեւցած էին՝ ամօթ չհամարեց ըսելու որ «Այս յաղթանակը մեր գիւղացի ուսուցչաց կը պարտի Դերմանիա։»

Այս բառերն անչուշտ անախորժ են անոր որ քանի մը ոսկիներու փայլմամբը չլացած է և որ աւանդական տգիտութիւնն իր սամոյր մուշտակին չափ խնամով կը հագնի, մեր երկաթագործին՝ որ իր ուռնադղորդ երկաթին թափած կայծերէն անդին կրակ և լոյս տեսած չէ, մեր փերեզակին՝ վաճառորդին՝ որ լուսէն կը փախչի երբ ի փանդաւորագոյն թշնամւոյ, չուզեր գիտել երբէք որ և ինքն իսկ քրէէկ վաճառողէն անդին մարդկութեան չըբջանակն ունի, ազգասութեան հորիզոնն ունի չնորհիւ գէթ նախնական թեթեւ ինչ կրթութեան։ Սրտի, մտաց և հոգեկան նուաստութիւնն ստրկութեան վերջին աստիճանն է, ուր մարդկութիւնն ոչինչ է, ջէ՛ւն քառասուն աստիճան վար։ Դարե՛ր, երկաթի դարեր մեր ոտից ներքեւ գլորելէն ետքը՝ հա՞ՒՐկ է ոչնչանալ։

Այս և այսպիսի մտածութիւնք միշտ պիտի աղմկեն զմեզ՝ ցորչափ խելամուտ լինինք տակաւ, որ և մեք ալ՝ իրրեւ ուրոյն մարդկութիւն մարդկութեան անեղը չըջանակի մէջ, պէտք է ազգային արժանապատուութիւն ունենանք, ազգային լոյս՝ որ ոգոյէ զմեզ իբր ի կեդրոնէ և թափանցէ մեր ընկերական ամեն խաւերուն՝ նոյն իսկ մեր վարժոցաց, մեր ուսուցչաց և մեր գրչաց միջնորդութեամբ։

—

Արդ, Ազգ. դաստիարակութեան խնդիր յուղուած ատեն, միշտ, իբրեւ էական տարր, դրամ և ուսուցչաց արժանիք ի մէջ կը մտնեն։ Պոլիսն այսօր միլիոնի մօտ դումար կը ծախսէ յանուն ազգային կրթութեան։ Թող նոյն հաշուոյն համեմատութեամբ արդիւնք տրուի Ազգին, գիտէ Աստուած, մեծապէս կը յայտնենք։ Մեր ուսուցիչք, իրաւ է, Դերմանիոյ և կամ Բարիզի համալսարանաց ընթացաւարտներ չեն, սակայն և այնպէս առ հասարակ ոգէտ մարդիկ չեն։ Գիշերային տըբնութեան չնորհիւ եւրոպական լոյսն անծանօթ չէ մնացած իրենց, թող նոյն համեմատութեամբ լոյս տրուի Ազգին, չնորհակալութիւն կը խոստովանինք։ Մեր դպրոցն և մեր ուսուցիչք կրնան մեզ չատ աւելի օգտակար ծառայութիւն մատուցանել, եթէ Ազգին դրամն և ուսուցիչք անտեսութեամբ, ընտրաւ և խնամով գործածուին։

Ասկէ առաջ դժուարին էր ուսուցչաց արժանեացը մասին աւելի որոշ խօսիլ քան այսօր։ մանաւոր վարժարանաց յաջողութիւնք մեր պատմութեան մէջ նոր էջ կը բանան ի պատիւ ուսուցչութեան անդամոց, որք, առհասարակ դրամական մեծութենէ զուրկ, հոգւոյ արիութեամբ, մտաց առաւելութեամբ ցոյց տուին որ ուսուցչութիւնը տակաւին չա՞ռ ինչ կարող է ընել։ Այսօր անոնց մանաւոր ճգանց չնորհիւ խոշոր ծրագիրք դիւրաւ կրնան գործադրուիլ, ուսուցման նոր եղանակք ծանօթացան։ Ձերազ կեդրոնական վարժարանի մէջ լուսերան բողոք մըն է յանուն ազգային ուսուցչութեան, և ուսուցչական մարմնին դուրս միակն անշուշտ, որ կարող ըլլար այդպիսի պաշտօն մը վարել ի պատիւ ազգին։ Մեր կեդրոնն ի՞նչ ըրաւ։ ի՞նչ ըրած է։

——

Բան մը ըրաւ. չմոռնանք.— Ուսուցչաց վկայականներ բաժնեց, աստիճանաւորութիւն սահմանեց։ Մեր կեդրոնական-նահապետական իշխանութեան դէմ գրել անշուշտ սիրելի չէ ոչ ումեք։ Ի՞նչ է կեդրոնը.— ո՞չ ապաքէն մեր հաւաքական զօրութիւնը, կամ այն վայրն՝ ուր պէտք է խմբել մեր ոյժը։ Մարդս— մը Ազգը էր անմասրանն է. ըստ այսմ սվ որ կեդրոնին կը զարնէ, իր ոյժը կը չլատէ, այս պէտք է ըլլայ մեր ամենուս համոզումն ու ըմբռնումը։ Սակայն երբ կեդրոնի գերագոյն իշխանութիւնը չարաչար կը վարուի, և կամ այնպէս կ'երեւի իր գործերէն դատելով, բնականաբար նուիրական իրաւունք է կարծիք յայտնել և չանալ ըստ կարի որ գործերն անօգուտ և անարդիւն չըլլան։ Պատրիարք, Վարչութիւն, Սրբազան, ամենքն ալ առհասարակ կ'անչնին կ'երթան, Ազգը, կեդրոնական ներքին ոյժը, կայ և կը մնայ յաւիտեան իւր անհատից հաւաքական զօրութեանը վրայ խարսխեալ։ Այսպէս անցաւ Ուսումն. Խորհուրդն, և մեր կանք ու կը մնանք կանգուն իւր խորհրդոց և գործոց աւերակաց վրայ. կ'անցնի և նորն ալ, սակայն երանի՛ այն պաշտօնէութեան որ Ազգ. իշխանութեան ոյժը կը բազմապատկէ՝ սիրելի և օգտամատոյց ընծայելով զայն Ազգին։

Թէ ի՞նչ է Ուսուցչաց վկայականն ու աստիճանաւորութիւնը. բացատրենք։ Տերութեան ներքին օրէնք մը կը պարտաւորէ որ ամեն ուսուցիչ ի ձեռին ունենայ պաշտօնագիր մը՝ իր ստացած կարողութեան համեմատ։ Մեր Սահմանադրութիւն՝ իբրև ներքին օրէնք տերութեան՝ դիւրութիւն կ'ընծայէ մեր ուսուցչաց դիմել մեր Կեդր. Վարչութեան և ուղղակի անտի ընդունիլ Վկայագիր՝ յորում ճշդուած ըլլայ իւրաքանչիւր ուսուցչի հմտութեան չափն ու որակը։ Թող զարմանալի չթուի որ ցայսօր զանցառութիւն եղած է այսպիսի ստիպող պարտուց գործադրութեանն։—Անոնք որ ուսուցչական պաշտօնի մէջ յաջողելու հմտութիւն և տրամադրութիւն ունէին՝ «Ցոյցոոած Բաղրեր» պէտք չունեցան, անոնք ալ՝ որ տգիտութիւնը ծիրանի պէս հագած Աղչէ մը քլանչքէն կը կախուէին՝ Բանդիրա ապրոոնիամբ Ազգ. լուսաւորութեան նպաստելու, նոյնպէս պաշտօնական թղթերու պէտք չզգացին. և այսպէս Հայոց Ազգ. կրթութեան սահմանուած սրբարանք՝ համարուեցան միայն վայրեր, յորս տգիտութիւնը սահմանադրական քուէի տակ իր հզօր պաշտպանը գտաւ, և կարեւոր ոյժերը յուժպէտս սպառեցան մեր բարեպաշտից կտակներով և եկեղեցեաց սուրբ դրամներով։

Վկայականի կարեւորութիւնն զգալի ընելով՝ նախորդ Ուսումն. Խորհուրդն յարգանք ընծայեց մեր Սահմանադրութեան, և վայրկեան մը այնպէս կարծուեցաւ որ տգիտութիւնն այսուհետեւ չպիտի կարենայ իր պաշտպանները գտնել մեր կրթարանց մէջ։ Բայց այսպէս չեղաւ. վկայականց բաշխման եղանակն ու ժամանութիւնը դժբախտաբար այնպէս խիստ կարծեցնել տուին որ օրինաւորութիւն պակսեցաւ։ Օրինակի համար «Երեցագոյն Ուսուցչաց» ըսելով ի՞նչ պէտք իմանալ՝ ի քին առնելով պաշտօնական ցանկն, յորում ոչ տիոց համեմատութիւն կայ, ոչ բնական և ստացական առաւելութեանց, և ոչ իսկ այն մտադիւր ծառայութեանց զորս մատուցած են նոյն ցանկի ուսուցիչներէն ոմանք անդամոց երկարագոյն տարիներէ։ Այսպէս չէ հնար լուծել միւս բաժանմանց կարգն ու անուանց դասաւորութիւնն ևս, քանի որ իրական և իսկական արժանեաց քով՝ մի և նոյն պաշտօնական թղթով կը նստին զուգապատիւ փառօք «Առաջնակարգ» ցանկի մէջ անուանք՝ որ երրորդի մէջ իսկ նստելու արժանաւորութիւն չունին։ Երրորդին մէջ նշանակեալ են անուանք՝ որք ըստ ամենայն իրաւանց կրնային երկրորդի դասաւորութեան մէջ նստիլ։

Առանցմէ զատ ոչ բնաւ երբէք հաճութեամբ պիտի յիշատակուի որ մինչեւ դաստիարակութեան համար ծրագիր եւայն կը պատրաստուէր, թուղտուութիւն չեղաւ ուսուցչաց ձայն բարձրացնել, և ի՞նչանէ մին որ յառաջ նետուեցաւ դիտողութիւն ընել ինպատ Ազգ. դաստիարակութեան, սպառնալիքներ ընդունեցաւ, և պահ մ'ալ այնպէս հրապարակագոյժ եղաւ որ ի պատիժ իր քննադատական յօդուածոց՝ բարձրագոյն տեղերէ իր հացին հետ պիտի խաղան պաշտօնական ձեռներ։ Ողորմելի է այս և տխուր ապացոյց մը, որ մեր պաշտօնական մարմինը լոյս չեն ալսորժիր։ Ի՞նչու դժգոհիս քննադատութենէ մինչ արդարութիւն և անաչառութիւն քեզ զօրավիգն ունիս։

Կրկին տեսութիւն

ՎԱՐԴԳԵՍ

21 փետր. 1888

ՀԱՅՔ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՔ

ՈՒՄՊԸՐԸ, 15 Փետր.

Տեղացւոյ կողմանէ Հայոց դէմ եղած ատելութիւնն որ գանակոծութեամբ, քարկոծութեամբ եւ անլսելի հայհոյութեամբ տեղի կ'ունենար, բոլորովին դադրած էր երկու-երեք օր առաջ անակնկալս երեւան եկաւ սոյն հաստատում, ուզղեալ Քարբերդցի պանդուխտ Հայոց դէմ որոց մէկ քանիներն անիծեալ կերպով գանակոծուելէ զատ իրենց բնակարաններու պատուհանի ապակիներն ևս վար առնուած են։ Այսպես 12դ կիրակի օրը, Քարբերդի գիւղերէն Ղզմիշէն գիւղի բնակիչներէն ջորեպան մոհտեսի Ծատուր, իւր մէկ քանի բանեկամներու հետ բազմաժարդ փողոցէ մը անցած միջոցին, տասնի չափ երիտասարդներ կը յարձակին սորա վերայ եւ երկիր կը տապալեն զինք, յետոյ վայրագաբար կը ծեծեն, կը միրուտրեն եւ կը չարչարեն խեղճն այն աստիճան անխնայ որ թէ դէմքին վերայ եւ թէ մարմնոյն ուրիշ մասերուն վերայ ցասալի վիրքեր կ'ունենայ դժբաղդ ջորեպանն։ Աւելորդ է ըսել թէ մահտեսի Ծատուր գանակոծուած վայրկենին իւր ընկերները խոյս կուտան նորա քովէն փոխանակ օգնութեան հասնելու իրեն։ Ցարձակով սրիկաներու ձերբակալումը չատ հաւանական չէ, քանի որ գանակոծողաց անձը չի ճանաչեր զիրենք եւ ոչ գիտէ անոնց հասցէները։ Մի և նոյն կիրակի օրն ուրիշներ ևս կը գանակոծուին քաղաքին այլ եւ այլ կողմերն, որոց ամենէ տարօրինակն է բոլորական հայոց յաճախած ժողովարանի մօտ պատահած դէպքն, արժանի յիշատակութեան։ Սոյն ժողովարան, քաղաքիս ամենէ ստորին կարգի փողոցներէ վերոյ մէջ կը գտնուի, գինեասուններով, բողանոցներով, խաղամոներու բընակարաններով շրջապատեալ, հետեւապէս սոյն հաստատութիւններն յաճախող անձանց հոծ բազմութիւն մը միշտ կը գտնուի փողոցին երկայնութեամբը, մանաւանդ թէ ոստիկանք հազիւ կ'երեւնան անդ։ Ժողովարանի մէջ կիրակի օրն ալ՝ թիմի առաջնորդող քարոզիչը Քարբերդի մխիթարեանէ Պարնըմ անուն անձ մ'էր, թիրքերէն լեզուն կը խօսէր, այսինքն հակառակ մեր թիրքախօսութեան սորա նման տեսակ մը լեզուաւ կը բացագանչէր՝ անհանդարտի մեզ ամենուս ալ։ խակ երբ ժողովարանի մէջ ունեցաւ պաշտօն, լրացնելուն Պ. Պարնըմ, ընկերակցութեամբ մէկ քանի այլ բոլոր քանանց հազիւ ոտքը դրան սեմէն դուրս նետած էր երբ քարկոծութիւնքն և ձեռն գնդակներ՝ հարիւրներով կը տեղան խեղճ ամբոխկացոյն գլխուն անկոր հայհոյութիւններով խառն ակնարկութիւններ ևս ուղղելով միսիոնարին և իւր ուղեկից բարեկամաց, որոնք ըստ իւրեանց վարեմի սոմորութեան՝ խոյս կուտան վտանգի առչուէն, թարգմով գուրսը միսիոնարն իւր հայրենեաց վիճակին մէջ։ Թիչ վերջն եւ մ.կ քանի անանանձելի հարուածներ ստանալէ յետոյ միսիոնարն ևս կը փախչի և այս կերպով օձիքը կ'ազատէ ամբոխի խուժանին ձեռքէն։ Ըստ իւր պատմութեան, պարոն միսիոնարն երեսուն տարիէ ի վեր հայոց մէջ կ'ապրի եղեր, որուն չնորհիւ բաւական հարստութիւն գիրած է կ'ըսեն, այլ ցաւալի է որ այդչափ զոհողութիւններ ընելով երեսուն տարիի մօտ ժամանակ Հայաստան բնակող միսիոնարի սոյն արկածին աւելի լաւ ընդունելութիւն մը չըրին տեղացի քրիստոնեայք. ինչ որ ալ ըլլայ, մեք, հայերս, միսիթարուելու իրաւունք ունինք, նկատելով թէ մինչդեռ այս անիշխանութիւնն կը տիրէ երկրին մէջ, զարմանալի բան մը չէ հայոց ոմանց առեն տեղն գանակոծուիլը։ Պարոն միսիոնարն ոստիկանութեան գիմելով, գանգատած է թէ «Այլուր իւր կրած հալածանաց հետ բաղդատելով՝ քաղաքակրթութեան այս կեդրոնին մէջ իրեն եղած ընդունելութիւնն յոյժ ցաւալի տպաւորութիւն մ'ըրած է իւր վրայ։ ։ ։ Իսկզի կարդ լրագիրն՝ ուրիկ կը քաղենք այս տողերը, կ'ըսէ ի մէջ այլոց թէ «այն սրիկայք որ Պարնըմին և հայ երիտասարդաց ոմանց վերայ յարձակեցան, և ոչ իսկ իրաւունք ունին քաղաքացի կոչուելու, նկատելով թէ հայոց բարքն և վարքն հարիւրապատիկ աւելի չնորհալի են քան զայն ամբոխին որ արատ կը բերէ քաղաքիս բարեկարգութեան անուան և համբաւոյն։»

Մ. ԹՕՓՀԱՆԵԼԵԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Սոյն վիճակահանութեան 109 երրորդը պիտի քաշուի յառաջիկայ մարտ 19 ին — ըստ Եւր. ապրիլ 1 ին։

550 թիւեր պիտի շահին։

Այս անդամ առաջին պարգեւն է՝ **600,0000**, երկրորդը **60,000** ֆրանք։ Ասոնցմէ զատ 48 ուրիշ թիւեր ևս այլ և այլ մեծ պարգեւներ, իսկ մնացեալ 500 թիւերը 400 ական ֆրանք պիտի շահին։

Առ այս կայս. կառավարութեան մասնաւոր հրամանագրով արտօնութիւն ստացած ենք բաղդատուներ հանելու ի վաճառ։ Ցոմերը պատրաստ են, որք Սակարանի տնօրինութեան կողմէ կնքուած եւ դրոշմուած են։

Շահելի դումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է $7\frac{1}{2}$, կէսինը 5 և մէկ քառորդինը 3 դահեկան։ Ինչպէս նաեւ 5 տարբեր տարբեր թիւեր միասին 10, եւ 10ը տարբեր տարբեր թիւեր միասին 20 դահեկան, որք նոյնպէս միայն մէկ քառորդն ստանալու իրաւունք ունին։

Համպուրգի եւ Սաքսոնիայի ու Պրունսվիքի յառաջիկայ վիճակահանութեանց տոմսեր ևս պատրաստ են։ Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի ֆոլ ալ կընդունուի։ Դիմել Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33։

ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԾՆԵԱՆ

ԼՈՒՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Անպատճառ կը բուժին քանի մը օրուան մէջ Աբէրլի Դեղահատներով։

Աբէրլի դեղահատներն այսօր ճանչցուած են գերազանց դարման մը ընդդէմ լուծողութեանց, փորքշուքի, թանչքի, արիւներթութեանց և այլն։

Աբէրլի դեղահատներն ընդունուած են նշանաւոր բժիշկներէ և չատ հիւանդանոցներու մէջ։

Աբէրլի դեղահատներուն Ֆոնդն յանձնուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիային և Թուրքիոյ քաղաքային բժշկական խորհրդին։ այս վերջինն արտօնած է Պ. Աբէրլի այդ դեղահատները պատրաստելու և վաճառելու իրաւունքը։

Տուփին գինն է 2·25 ֆրանք (10 պուռ)։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղարան Վիլիմ, Ղալաթիա, Եփեքէք Գարտերլիմ, 68։ 1551 3—26

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԶԵՐ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՆ

Առանց նախապէս այցելելու

Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

AU CROISSANT

ՍՆՈՒ ԱԱՅՆԱԳԱՏՈՒԹԻՒՆՆ

94, Եփեքէք Գարտերլիմ, 94,
Վոյվոսայի դիմաց։

ԱՆՀԱՄԵՄ ՄՊԵՐԳ
ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

ԲԱԼԴՈ, ԲԱՆԴԱԼՕՆ, ԲԱՌՏԸՍԻԻ

արանց, երիտասարդաց և աղջոց համար։

ՀԱՆԴԵՊՍԱԿԱՆ ԶԳԵՑՍՆԵՐՈՒՆ
ՄԱՆՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Արտանի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ։

ՐԸՏԷՆԿՕԹ, ԲԱՆԴԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ

Ռուպէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ։

ԺԱՔԷԹ, ԲԱՆԴԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ

Ռուպէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ։

ԱՀԱԳԻՆ ՄՊԵՐԳ
ՆԱՆԱՆՑՄԱՆԴՈՅՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ԺԱՔԷԹ, ՎԻԶԻԹ

մետաքսէ,

ԲՐԼԻԹԾ ԵՒ ՕԴԴՕՄԱՆ

13 ֆրանքէն մինչեւ 5 օսմ. ոսկի։
1506

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԷԻՆ ԽԱՍՍԱՆ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզդ անպարը իշուն ալընաճագ էլլէ չեբէրինին գարարը գաթիսի չուպաթը բուժինին երիմի տէօրտունճիւ չարչէնպիհ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարին եէվմը մէզբիւրտէ սաաթ ալթրան նիհայէթ տօգուզա գատար Խաղիէի Խասսան Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

22 շուպաթ 303
1488 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Աքքեատա պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչիւն պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի մարտընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայեասը մահալինճէ միւնագասայա գօնուլան էրզագը միւթէնէվիյէտէն,

Նանը ալիզին պէհէր գէյէսի գէրդ պէշ.
Հընթանրն՝ օթուզ եէտի.
Ցագիդին՝ գէրդ ալթը.
Պէքսիմէթին՝ սէքսէն.
Կիւշթին՝ եիւզ ալթմշ.
Էրզին՝ տօգան իւչ.
Բուղէնը սատէնին՝ տէօրթ եիւզ գէրդ.
Թուղրն՝ երիմի եէտի.
Սօղանրն՝ երիմի իքի.
Զէյթին՝ եիւզ եէթմիշ պէշ.
Սապօնրն՝ եիւզ եէթմիշ պէշ.
Հաթապրն՝ ալթը.
Շաբլին՝ օթուզ իքի.
Սամանրն՝ եէտի.
Կաղրն՝ գէրդ եէտի.
Շէքէրին՝ եիւզ ալթմշ.
Ֆասուլեանրն՝ եէթմիշ.
Դուրու իւզիւմին՝ եիւզ էլլի.
Զէյթունրն՝ տօգսան.
Ֆէօմիւրին՝ օն տէօրթ.
Նօհուտրն՝ օթուզ տէօրթ բարա
Ֆիլթիլէրլէ մահալի Թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ պուրաճա տաիի իչպու չուպաթը բուժինին երիմի սէքիզինճի բարար կիւնիւնէ գատար միւնագասար իճրա օլունճաղընտան, թէնզիլը ֆիլթիլէ իթասրնա Թալիպ օլանլարրն եէվմը մէզբիւրէ գատար լէվազիմաթը ուժուժիւէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

23 շուպաթ 1888 1569
Նո. 22 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Թարապուլուսը զարպ ֆըրգաի սաքիրիէսի իչուն իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի զարֆընտա մուգթաղի օլուզ միւնագասայէ գօնրլան կիւշթին պէհէր գրեէսի եիւզ էլլի.

Շէքէրին՝ եիւզ ըբրբ.
Ֆասուլեանրն՝ եէթմիշ իւչ.
Նօհուտրն՝ ալթմշ սէքիզ.
Սիրբէնին՝ օթուզ եէտի.
Սօղանրն՝ երիմի տօգուզ.
Սամանրն՝ օն փարա.
Կաղրն՝ պէհէր սանտրը օթուզ տօգուզ ղրուշ օթուզ փարայա մահալի Թալիպի էօհտէսինտէ օլտրընտան պու ֆիլթիլարան թէնզիլ իլէ իթայէ Թալիպ օլանլարրն շուպաթը բուժինին երիմի պէշինճի բէնչէնպիհ կիւնինէ գատար լէվազիմաթը ուժուժիւէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

22 շուպաթ 1888 1567
Նո. 20 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Եիւզ հավիսի ատէտ իքի եիւզ էլլի պէհէրի իւչ ղրուշ.
Պաշ հավիսի ատէտ իքի եիւզ էլլի պէհէրի պէշ ղրուշ.
Գապա արգա հավիսի ատէտ իքի եիւզ էլլի պէհէրի օն ղրուշ.
Պէյաղ փէշտիմալ ատէտ իքի եիւզ էլլի պէհէրի օն իքի ղրուշ.
Գապա սիյահ փէշտիմալ ատէտ իքի եիւզ էլլի պէհէրի օն իքի ղրուշ.
Նեղամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպարեա օլունճաղ մէզբիւր էչեա ֆիլթիը մուրագդամալէրի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ, շուպաթրն երկիրմի տէօրտունճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայը պիլէճրա եէվմը մէզբիւրտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկկինտէն իթայէ վէ իրՅէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքերի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

21 Շուպաթ 1888 1566
3—3

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մեքենացներն ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եւրոպէք Գալարբրմ, 120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ. Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լեսէին դէմ. Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ Սինկէրի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

(Շաբաթական) 1135

ՆՈՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

(ԿՈԹԷՆ ԼԱՐՈՒՈՎ)

Ամբէլիկան ցրուրիւն

Միմիայն 55 դրշով — Միմիայն 55 դրշով

Նիքէլեան ապիտակ մետալ, մեքենաների պղտպտած, և բոպէները ցոյց տուող սլաքով։ Ամրողջութիւնն ունի վերջին կատարելագործութիւններն որք ի կիր առնուած են թանկագին ժամացոյցներու վրայ։

Տօնական եղանակին համար յարմարագոյն ընծայ մէ՛ այս, ինչպէս և ամենայարմար ընծան է

1888ի ԿԱԼԱՆԴԱՐԻՆ ՀԱՄԱՐ

Այս ժամացոյցը մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի ԷՄ. Ձ. ՄԷՐՁԱՆՈՅՆ ի քով, Պոլիս, Պահէ-Գափու, Մէյանոնքը փողոց թիւ 54 և 56, զարդ եղինաց բանի մը վաճառականներու քով և ի Ղալաթիա Ս. Զատարովիչ և ընկ. քով, Վոյվոտա փողոց, թիւ 16։

1355 — 21—25

ԱԶԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅԾԵՂ ՀԱՆԴԷՍ

ՖԻՆԷԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ՕՏԱՐԱՐԱԿԱՆ Կ. ՊՕԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենայներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱԻՈՐ ԴՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ դեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւ

ԱՅՑԵՆՏՈՄՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցուրդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճիլար-Եօղուշը, ուր կընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, բնիք թղթի գրիչ, տուփաք, պղտպտակ, գրապանակներ։

736

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԻՐ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթխառն, թթուային, կազային ամենազօր դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՁՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոլսի փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՐԻԴի, Առա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։ Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

ՖՐԷՏ· ԼԷՑԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌՈՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Ոչ է կանոնաւորապէս կը բանի ԼԻԼԷԲՈՒԼ Ի Աբեւելեան ՓՂԼ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թ.Ն
Ալմերիան	2500	Ֆլաշենան	3700
Ալկասարան	2500	Ֆլամինան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլամվեան	3700
Ամբէնեան	2500	Իզէրիան	5500
Աբաղիան	3700	Ինկիրեան	5500
Գավարեան	6000	Իսգրիան	5500
Գուլիարեան	6600	Լենդրեան	2200
Գոսթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Յարբենեան	2000	Լիսոն	800
Յուրոյ	700	Օնորթի	700
Էմիրեան	3700	Բէրսեան	5800
Ֆոգիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալենեան	3700	Վիրմինեան	6800

Ուղարկիրեան համար ամեն գինորեան

Աբէլի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՅՈՒՆՈՒՐՑ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա։

Նաւատերաց, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

546

BIÈRE, BIRRA, BIER

1887 տեկտեմբեր 31 ին վերջացուցած լինելով իմ պայմանագիրս Երամի Ֆր. Շերայնը և Սոնֆէ գարեջրի գործարանին հետ, 1888 յունվար 1էն սկսեալ Կ. Պոլսոյ հրապարակին եւ շրջակայից համար ընդհանուր նեղութեանցդ անուանուեցայ։

Bruder Reininghaus Graz-Steinfeld

ԳԱՐԵՋՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Այսուհետեւ, ըստ առաջնոյն իմ մեծարանոցներս լի պիտի լինին Սդէնֆիլտի գերազանց եւ ճշմարիտ գարեջրով, թէ՛ չիշով եւ թէ՛ տակառակով, որ համաձայնորդ գարեջուրներէ մին է։

Արդարեւ։ Աւստրիական գարեջրի գործարաններոյ մէջ Գ. Գ. Ռայնինկհաուզ եղբարք ամենէն բարձր թիւն ունեցած է 45950 հարիւրարիարով, գերազանցելով իւր բոլոր մրցակիցներն առանց բացառութեան։

ՄՕՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆԳԻ,

Գրասենեակ։ Գալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Վիդալիս խան,
Մթերանոց։ Գալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Էլրիկ խանի կից։
Մառնաշէնք։ Ս. Տ. Ալեքսարի, եւ Գ. Գ. Ֆիլի քով, Ղալաթիա։
Հրապարակին վրայ գործակալ Գ. Ա. Տալէճեան։ 1512 — 17—25

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանկոց 2000 արծիւներու բաժանում

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին

և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Գ. լը Աէօժան որ Մանդով (Ֆէլիքս), ատենապետ Գաստոն Լէգէոնի, Նախկին երեսփոխան Գ. Պիւէ (Լէոն) Գ. Դ. Ռոդիվալ (Գ. Ռոդիվալ և ընկ. տասեան, անդամագրք)

Դէպքերէ 1887 ի Տարեշրջանին համար, Գ. Օսման (Վիլդոր) Գ. Գէորք (Լէս)

Տ. ՕՐԻՆ Գ. Մաթիէս (Մասիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԻՆ Նպատակն և առաւելութիւններն են։ Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Քիչ դրամ ունեցողները տեր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գոնէտի Ֆոնսիէին պարտութիւնոց, ամեսական 5, 10 կամ 20 Ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով զնողին որ դեռ բոլոր սակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն։ Միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամեսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ ընակարանին։—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԻՆ խնայողական մասուկներու ամենէն հանճարեղն է։ սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրաչեղութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարզեւ հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանն յուսացածէն վեր է։ 1886ին ուներ աւելի քան 96 000 յաձախորդ, որոնցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պետական մէկ կամ մէկ քանի պարտութիւններ գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչոց յանձնել առաջին վճարին գումարը։ արժէթղթին թիւն անցապաղ կը հաղորդուի գնողին։

Թուբերոյ համար ընդհանուր գործակալ

Յ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսմանիա փաշա խան, 6, Պոլիս,

Գ. Գ. Մրսաք Մօրալեան եւ ընկ. գործակատարք յիսիմիր եւ չրջակայքը Բասատ Եուսուֆ, Իզմիր։ Գ. Յ. Գ. Քալիոնեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իրէք խան, Պրուսա։ Գ. Սարգիս Սարգսեան, գործակատար Լիւլիբուրկ, Իսպէլի։ Գ. Յ. Նազարեան, գործակատար ի Սէվիլիոյս։ Գ. Սիրան Գասիրեան, գործակատար Լիվիոն Գարոհտար։ Գ. Զարեհ Ամիրեան, գործակատար ի Սպարտա։ Գ. Գ. Կ. Պոյաճեան և Ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրինոյներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօսաներ, օձոր համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէնայի և Գերլիցի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով զրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՅ

Ամբողջ դրամագլուխ 12,500,000 ֆրանք
Պահեստի » 2,825,000 ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն և այլ բաներ նկարագրեալ ծրարներ, որք յանձնուած են ամենապէ թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին չոգենաւով, երկաթուղւով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները չատ չափաւոր են և պայմանները չատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տ· ԼԸՊԼ ԵՒ ՎԻԳԴՈՐ ՈՐԴԻ
Ընդհանուր Գործակատարք է Կ· Պոլսոյ այդ երկու Ընկերութիւն

1132

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ· ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ· ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԻՑ ՊՈՑՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ

ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՑՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

546

L'AVENIR DES FAMILLES ԼԱՎԸՆԵՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական Փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880 ին կազմեալ ի Լիոն նոտար Միգիֆիօ տը Պէլէի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխը 55 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ յայսօր եղած վճարմունքն են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ· Գ. Հիվէրն, քիմիկոս ի Լիոն, Նախագահ.
Գ. Ալլէրն, Նախկին տնօրէն, հիմնագիր ընկերութեան, ի Լիոն.
Օտիֆիէ, Նախկին շահագրգիռ շրջանակի ի Լիոն.
Պոմ, հաստատաւոր ի Լիոն. Գալանաֆ կալուածատէր ի Լիոն· Մանդիէլ կալուածատէր ի Լիոն· Ռոթ, հաստատաւոր ի Լիոն· Ժիշէն, ի Լիոն Մ. Ժ. Գանէն, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ· Մ. Ալլէն, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԵՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխ, կանխավճարներու հաշուակալութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամեսական հաստատ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամեսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունենք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պետք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, թէ՛ մը կանուս կամ թէ՛ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնքը բաղմադիմի են, ինչպես Շարժական արժէքից և փոխ տրուած գրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Եւրաքառորդութիւնք և Դիմավճարք փոխառութեանց և ՀԱՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ մէջ գործածուած գրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնալուի ծերութեան համար, Ցիկանս եկամուտներու կազմութիւն, և մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպաստուն է խնայողութիւն։

Այս գործքերքս մեր բերիւնս համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունքն տեղի կ'ունենան առանձին կամ նուազ մեծաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոցն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամեսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հեռագիտէ՛ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Արդ կինայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամեսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամեսական բռնում մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան ստանձնելի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն բաղաքի պարտութիւնի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50.000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամեսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1· 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աճեցնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2· 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3· 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասնորդով։

Ծան· Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայացուցչին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թիւոցիի վրայ։

Ի փոխարէն ամեսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի; Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը 500 ֆրանքէն վերճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան· Կը մնայ միայն թ վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ։

Ի փոխարէն ամեսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտութիւնի մը, կամ 1877ի Գոնէտ Ֆոնսիէէն, կամ 1871 ի Վիլլ որ Բռաֆէն, կամ Վիլ տը Պառսլլեն· Այս երեք արժէքութիւնք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883 ի Օպլիսիսեան Ֆոնսիէէ մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանակային պարտութիւնի մը; շրջաբերութիւն 1883ի.

Վերջապէս; ի փոխարէն ամեսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինքպէս նաեւ. 1879 ի Ֆոնսիէ կամ Գոմիտնայ Օպլիկասիոնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իրոդէքսը Օպլիկասիոնի մը (Գրէնտ Ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բռնումներն ամեսական են և 2 ֆրանքի· առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի· կը դադրին երբ մուրհակը վաստակ վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամեսական բռնումները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են.

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԵՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22 ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութիւնի պետութեան։ Հետ լինելով շահագիտական կամ առեւտրական ոչ է գործէ, ուստի փասիզի ենթակայ չէ։

Իւր գտնուած գրամագլխոց կը գործածէ պետական պարտքերու, Գանձոց թուղթերու կամ պետութեան, քաղաքաց և նպաստնաց երաշխաւորութիւնը կրող թղթերու. այս գումարք բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, ինչպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարձեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թալ խան, թիւ 40, Պահչէ-Գապու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՕՅՁԸՐ ԼՕՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամ ծրարք և այլն, չոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

791

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԳԱՂՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՐԱՇԱԼԻ՛ ԱՐԳԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐ ԶԻԹԼԻի

(ՄԵՐՁ Ի ՊՈՒՍԱ)

Պէտրպոնաբ որ Սոսով

1304 ՍԷՖԷր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ—վաճառտրեալ Բաբիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Զիթլի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրներէն դերազանց է, չիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր· Արիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական վարչ. Նախարարին։ Մէն մի եղեղեր կրելու է քնիչ թիւնիկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն չիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յայտնութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեզուին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի և յօդացաւի մէջ, չաքարախտի և փսփսչայնի խոցութեանց մէջ։

Զիթլի չատ ալորժանահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ չատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համճարակի հիւանդութեանց տակն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրշիշերու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերուն նախամեծար պիտի հաւարին Զիթլին։

Զիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ պնդաստամոք սնող մանուկները կսիթէ կլանելու է։

Զիթլիի ջուրը չաքարին երկու անգամ կը գրկուի ապրիչին, այնպէս որ կարելի է վատաղ մնալ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մեծարանս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 15, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մանամարդ՝—Բերա, Գ. Ալիբրանտի, գեղարան Տէլլա Կուտա, 169.—Պոլիս, Գ. Մէկիրի, գեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրմէրման, գեղագործ, Ճղալ օղլու, Պարսկական գեղարանաց մօտ—Աչրպաչ, գեղագործ ի Վէզնէճիլիր.—Ղալաթիա, Գ. Մավրոգօ, վաճառական, Մարթրզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական գեղարան.—Թէրապիա, Սալա Աբօ. Նորբերս.—Պէօյիւքտէրէ, Սողիրքաի Թէոդորոսի, վաճառական.—Գասը գիւղ, գեղարան Լէոնիտա Անթիքա.—Իսպիտար, Սգ ավրաքի Նուբարեան, գեղագործ։

Պարապ չիշերը եւս կ'առնուին։

1654

ՈՒԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԱՆ

Ն· ԲԱՑԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսեալ և Բարեկ Գիւ· Կանոնաւորութիւնք

Սամսան, Տրապիզոն և Պոլիս մի երբեմն յայտնի չոգենաւն է Լ Նէլ որ մարտ 7ին Մարսիլիայէն և մարտ 14ին Կոլսոյ պ տի մեկնի։

Մարսիլիս երթի ալիք յայտնի չոգենաւն է Մէնիրեան որ պիտի մեկնի մարտ 19ին։

Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆՈՒՒԻՆ ԲԸՊՇԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլի Մուհանէ փողոց, Թիւ 14

556

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 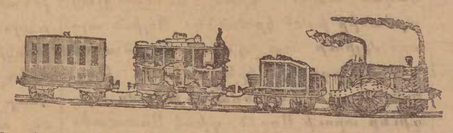 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ· ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն· Տ·) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ· ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Կ· Պոլիս	6	15	6	49	7	17	7	45	8	15	8	41	9	10	10	11	10	37	11	10	11	38
Գոնէմ-գաբու	6	27	6	58	7	26	7	54	8	26	8	50	9	19	10	20	10	46	11	19	11	47
Լիէնի-գաբու	6	32	7	2	7	30	7	58	...	8	54	9	23	10	24	10	50	11	23	11	51
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Յամանթիա	6	39	7	8	7	36	8	4	...	9	...	9	29	10	30	10	56	11	29	11	57
Եէնի-գուլէ	6	44	7	12	7	40	8	9	8	37	9	4	9	32	10	34	10	59	11	33	12
Մագրիգիւղ	6	57	7	24	7	51	8	21	8	52	9	16	...	10	46	...	...	11	45	...	...
Ա.Յ Մթէֆնաս	...	...	7	33	...	8	30	9	4	9	25	...	10	55	...	...	...	11	55	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	...	...	9	14	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12	3	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ· ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Քիւչիւք Չէք	...	6	40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...